



Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

26. juni 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 402 (Alm. del) af 15.juni 2017 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren gøre rede for, hvor mange flere brøkpensionister (folke- og førtidspension) regeringen forventer vil være konsekvensen af en forhøjelse af antal år i Danmark, hvad besparelsen vil være, og hvordan de forskellige familietyper vil blive ramt?

Svar

I svaret tages der udgangspunkt i den ændring af optjeningskravet til førtidspension, folkepension og supplerende pensionsydelse, som indgår i Regeringens aftale med Dansk Folkeparti om ”Flere år på arbejdsmarkedet” fra 20. juni 2017.

I aftalen indgår et ændret optjeningskravet til folkepension, førtidspension og supplerende pensionsydelse, så det fremover automatisk følger en stigende levetid og folkepensionsalder. Optjeningskravet for folkepension og supplerende pensionsydelse ændres fra et bopælskrav på 40 år mellem det fyldte 15. år og folkepensionsalderen til et bopælskrav på 9/10 af denne optjeningsperiode. Med det relative optjeningskrav tilpasses kravet til den stigende folkepensionsalder og det sikres, at folkepensionister med pension fra udenlandsk beskæftigelse ikke i højere grad overkompenseres. Optjeningskravet for førtidspension ændres fra 4/5 af tiden mellem det fyldte 15. år og alderen ved tilkendelse af førtidspension til 9/10 af denne optjeningsperiode.

Ændringen af optjeningskravene træder i kraft pr. 1. juli 2018, med en 7-årig overgangsperiode, som sikrer, at personer, der ved ændringens ikrafttræden efter gældende regler har eller kunne have mulighed for at optjene ret til fuld folkepension, fortsat sikres mulighed for at optjene ret til fuld folkepension.

Ændringen skønnes fuldt indfaset i årene omkring 2045 at øge antallet af brøkpensionister med knap 27.000 personer, heraf godt 22.000 folkepensionister og knap 5.000 førtidspensionister, *jf. tabel 1*. Dette skal ses i forhold til et samlet, forventet antal førtidspensionister og folkepensionister (bosat i Danmark) i årene omkring 2045 på hhv. ca. 240.000 personer og godt 1,1 mio. personer.

Tabel 1**Øget antal brøkpensionister på førtidspension, folkepension og ældrecheck ift. gældende regler**

1.000 personer	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Førtidspensionister i DK	0,1	0,3	0,5	0,7	1,0	1,2	1,4	1,6	4,2
Førtidspensionister i udlandet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Folkepension i DK	0	0	0	0	0	0	0	0,6	20,9
Heraf supplerende pensionsydelse	0	0	0	0	0	0	0	0,2	5,3
Folkepensionister i udlandet	0	0	0	0	0	0	0	0	1,3
I alt	0,1	0,3	0,5	0,8	1,0	1,2	1,4	2,3	26,5

Anm.: Beregningerne tager udgangspunkt i en ikrafttrædelse pr. 1.juli 2018, med en 7-årig overgangsperiode for folkepension og supplerende pensionsydelse. I beregningerne indgår de personer, som ved alderen for tilkendelse af førtidspension eller ved folkepensionsalderen forventes at have optjent en bopælsbrøk på mindst 80 pct. og maks. 90 pct.

Kilde: Egne beregninger.

Ændringen af optjeningsreglerne skønnes samlet set at medføre offentlige mindredgifter efter skat og tilbageløb af afgifter på i størrelsesordenen 2 mio. kr. i 2018, stigende til et varigt provenu efter skat og tilbageløb (inkl. afledte effekter til bl.a. personlige tillæg efter pensionsloven og hjælp til brøkpensionister efter §27a i aktivloven) på godt 260 mio.kr. fra 2045, jf. tabel 2. Heraf 65 mio. kr. til førtidspension og 198 mio. kr. til folkepension (inkl. ældrecheck).

Tabel 2**Virkning på offentlig saldo af opstramning af optjeningskrav for at opnå ret til fuld førtidspension, folkepension og den supplerende pensionsydelse (ældrecheck)**

Mio. kr. 2017-niveau	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Førtidspension	2	5	8	11	15	18	21	24	65
Folkepension	0	0	0	0	0	0	0	6	190
Supplerende pensionsydelse	0	0	0	0	0	0	0	0	8
I alt	2	5	8	11	15	18	21	30	263

Anm.: Beregningerne tager udgangspunkt i en ikrafttrædelse pr. 1.juli 2018, med en 7-årig overgangsperiode for folkepension og supplerende pensionsydelse. Afledte effekter på boligstøtte, personlige tillæg mv. er indarbejdet.

Kilde: Egne beregninger.

Familietypeeksempler

For at illustrere virkningen på den disponible indkomst af de ændrede regler for optjening af førtidspension og folkepension for forskellige persontyper er der taget udgangspunkt i en række førtidspensionister og folkepensionister, der er enlige og bor i lejebolig og har boet i Danmark i hhv. 5, 20, 40 og 47 år.¹

¹ Bopæl i Danmark omfatter her også udlandsophold sfa. bl.a. uddannelsesophold eller ansat i dansk firmas filial eller datterselskab.

Persontyperne for førtidspension er 62 år. Ved de nuværende regler for optjening af førtidspension vil de pågældende personer have optjent ret til fuld førtidspension efter knap 38 år i Danmark, mens det ved de ændrede regler er tilfældet efter godt 42 år.

Ændringen af optjeningsreglerne skønnes ikke at medføre ændringer i den disponible indkomst for den pågældende førtidspensionist, som har boet i Danmark i 5 eller i 20 år, *jf. tabel 3*. Den lavere førtidspension som følge af de nye optjeningsregler udlignes af øget supplerende af førtidspensionen med kontanthjælp.

Den 62-årige førtidspensionist, der har været 40 år i Danmark, vil under de ændrede regler for optjening ikke have optjent ret til fuld førtidspension, og modtage brøkpension svarende til ca. 95 pct. af den fulde førtidspensionssats. Under de ændrede regler for optjening af førtidspension vil vedkommendes disponible indkomst være godt 5.000 kr. lavere i forhold til under de nuværende optjeningsregler, *jf. tabel 3*. En del af faldet i rådighedsbeløbet som følge af en lavere optjening kompenseres af en højere boligstøtte.

Tabel 3

Rådighedsbeløb (før boligudgifter) for førtidspensionister opdelt på antal bopælsår i Danmark siden det fyldte 15. år, 2017-priser

	Antal bopælsår i Danmark siden 15. år			
	5	20	40	47
Gældende regler				
Førtidspension	27.000	111.300	210.300	210.300
Kontanthjælp	101.600	17.300	0	0
Boligstøtte	25.000	25.000	17.400	17.400
Indkomstskat	31.100	31.100	62.100	62.100
Disponibel indkomst	122.500	122.500	165.600	165.600
Ændrede regler				
Førtidspension	23.900	98.800	198.800	210.300
Kontanthjælp	104.700	29.800	0	0
Boligstøtte	25.000	25.000	19.500	17.400
Indkomstskat	31.100	31.100	57.700	62.100
Disponibel indkomst	122.500	122.500	160.500	165.600

Anm.: Persontyperne antages at være en enlig førtidspensionist i lejebolig uden forsørgerpligt, der får tilkendt førtidspension som 62-årig. Bopæl i Danmark omfatter her også udlandsophold sfa. bl.a. uddannelsesophold eller ansat i dansk firmas filial eller datterselskab. Der indgår supplerende hjælp efter aktivloven, hvor brøkpensionen suppleres op til kontanthjælpsniveau. Der er taget højde for kontanthjælpløftet. Der indgår ikke supplerende hjælp til enkeludgifter mv. Resultater er vist med fuldt implementeret 2023-skatteregler. Tallene er afrundet til nærmeste 100 kr.

Kilde: Lovmodellens familietypemodell og egne beregninger.

Ændringen af optjeningsreglerne for folkepension betyder, at personeksemplerne for folkepension med en bopælstid i Danmark under 47 år får reduceret deres disponible indkomst med mellem godt 3.000 og godt 13.000 kr. årligt, *jf. tabel 4*. De pågældende folkepensionister vil modtage en brøkpension. For persontypen med 40 års bopæl i Danmark siden det fyldte 15.år, som ikke er brøkpensionist ifølge de gældende regler, udlignes en del af den lavere folkepensionsydelse ved en højere boligstøtte. Der er her set bort fra evt. udenlandsk pension.

En folkepensionist, der har boet i Danmark i 47 år mellem det fyldte 15.år og folkepensionsalderen på 67, er ikke berørt af de ændrede optjeningsregler, og vedkommendes rådighedsbeløb er derfor uændret.

Tabel 4

Rådighedsbeløb (før boligudgifter) for folkepensionister opdelt på antal bopælsår i Danmark siden det fyldte 15. år, 2017-priser

	Bopæls i Danmark siden 15. år			
	5	20	40	47
Gældende regler				
Folkepension	21.200	84.700	169.400	169.400
ATP	14.800	14.800	14.800	14.800
Boligyldelse	29.800	29.800	28.000	28.000
Indkomstskat	-700 ¹	20.000	52.200	52.200
Disponibel indkomst	66.500	109.300	160.000	160.000
Ændrede regler				
Folkepension	18.100	72.400	144.800	169.400
ATP	14.800	14.800	14.800	14.800
Boligyldelse	29.800	29.800	29.800	28.000
Indkomstskat	-700 ¹	15.300	42.800	52.200
Disponibel indkomst	63.400	101.600	146.600	160.000

¹ Negativ indkomstskat skyldes her udbetaling af grøn check.

Anm.: Persontyperne antages at være en enlig folkepensionist i lejebolig, der er berettiget til fuldt pensionstillæg og supplerende pensionsydelse. Med de gældende regler er der et optjeningskrav på 40 år og en pensionsalder på 65 år. Med de ændrede regler er der et optjeningskrav på 9/10 af tiden mellem det fyldte 15.år og en folkepensionsalder på 67 år. Bopæl i Danmark omfatter her også udlandsophold sfa. bl.a. uddannelsesophold eller ansat i dansk firmas filial eller datterselskab. Der indgår ikke supplerende hjælp til enkeludgifter mv. Tallene er afrundet til nærmeste 100 kr.

Kilde: Lovmodellens familietypermodel og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister